

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Повітрофлотський проспект, 6 м.Київ, 03168 Тел.: (044) 234-71-52 Факс: (044) 226-20-15
E-mail: kabmin_doc@mil.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034022

09.01.2019 № 220/13/к

Державна регуляторна
служба України

У Міністерстві оборони України підготовлено проект наказу Міністерства оборони України “Про внесення змін до Правил сертифікації повітряних суден, пов’язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В)”.

Просимо в порядку, визначеному пунктами 56 – 66 Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55, розглянути та погодити проект наказу.

- Додаток: 1. Проект наказу на 54 арк.
2. Пояснювальна записка на 3 арк.
3. Аналіз регуляторного впливу на 10 арк.

Державний секретар
Міністерства оборони України

О. ДУБЛЯН

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 1117

Д

Про внесення змін до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організації розробника та виробника (Частина-21В)

Відповідно до статті 7 Повітряного кодексу України та з метою впровадження в державній авіації України європейських технічних правил і стандартів щодо льотної придатності авіаційної техніки **наказую:**

1. Внести зміни до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організації розробника та виробника (Частина-21В), затверджених наказом Міністерства оборони України від 03 листопада 2016 року № 586, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12 грудня 2016 року за № 1603/29733, виклавши їх у редакції, що додається.

2. Компетентним органом щодо Правил, зазначених у пункті 1 цього наказу, визначити управління регулювання діяльності державної авіації України.

3. Управлінню регулювання діяльності державної авіації України до виконання процедур під час сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також під час схвалення організацій розробника та виробника залучати Державний науково-дослідний інститут авіації та Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України

С. ПОЛГОРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України
03 листопада 2016 року № 586

(у редакції наказу Міністерства оборони України

№)

ПРАВИЛА

сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організації розробника та виробника (Частина-21В)

I. Вступна частина

1. Ці Правила встановлюють вимоги та процедури під час сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також підприємств та організації (далі – організації) розробника та виробника, зокрема для:

(а) видачі сертифікатів типу (військових), обмежених сертифікатів типу (військових), додаткових сертифікатів типу (військових);

(б) видачі сертифікатів (військових) льотної придатності, обмежених сертифікатів (військових) льотної придатності та дозволів (військових) на виконання польотів;

(с) видачі сертифікатів льотної придатності для імпортованих повітряних суден;

(д) видачі схваленень (військових) організації розробників та виробників.

(е) видачі схвальних листів організаціям, що не мають схвалення (військового) організації виробника, на виготовлення виробів, компонентів та обладнання;

(f) видачі схваленень змін типової конструкції, сертифікатів типу (військових); обмежених сертифікатів типу (військових) та проектів ремонту;

(g) схваленень компонентів та обладнання;

(h) ідентифікації виробів, компонентів та обладнання;

(i) видання директив льотної придатності.

2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

(a) усі посилання на "організацію розробника" означають, що організація відповідає за розробку виробів, компонентів і обладнання, або змін і проектів ремонту, та має доводити свою здатність у відповідності з цими Правилами. У тому разі, коли державні організації здійснюють діяльність з розробки спільно з будь-якою іншою організацією, що відповідає за розробку виробів, компонентів і обладнання, або змін і проектів ремонту, вони розглядаються як одна організація, коли доводять свою здатність у відповідності з Частиною-21В;

(b) усі посилання на "повітряне судно" означають повітряне судно (військове), яке визначається таким, що відповідає спеціальним законам і правилам і розробляється із спеціальними характеристиками для військової експлуатації;

(с) "компетентний орган" – визначений уповноважений орган з льотної придатності, який є:

1) відповідальний за процес сертифікації типу;

2) відповідальний за схвалення організацій виробника/розробника;

3) відповідальний за видачу дозволу (військового) на виконання польотів;

4) відповідальний за видачу сертифіката льотної придатності для зареєстрованого повітряного судна;

(d) "заявник" – будь-яка організація, яка має відповідати цим Правилам, або будь-яка організація, що повинна отримати від компетентного органу сертифікат типу, обмежений сертифікат типу, додатковий сертифікат типу, схвалення за Військовим технічним стандартом (далі – MTSO схвалення).

схвалення головної зміни чи проекту головного ремонту, та керується цими Правилами. Це розповсюджується на сертифікат льотної придатності, як зазначено в параграфі 21.A.172 цих Правил, та дозвіл (військовий) на виконання польотів/умови польоту, як зазначено в параграфі 21.A.703 цих Правил:

(e) “сертифікація” – процес визнання того, що виріб, компонент або обладнання, організація або суб’єкт відповідають застосовним вимогам льотної придатності, який завершується заявою про відповідність;

(f) “підтримання (розробка) льотної придатності” – всі завдання, які мають виконуватися для підтвердження того, що умови, за яких надано сертифікат типу або додатковий сертифікат типу, будуть виконуватися в будь-який час протягом періоду їх дії (типова конструкція);

(g) “підтримання (збереження) льотної придатності” – всі процеси, які забезпечують, що повітряне судно, у будь-який час випродовж його строку служби, відповідає чинним вимогам льотної придатності і знаходиться в стані для безпечної експлуатації (технічне обслуговування);

(h) усі посилання на “сертифікати” означають сертифікат (військовий) (хоча таке значення можна отримати від будь-якого попереднього цивільного сертифіката, виданого визнаним цивільним компетентним органом);

(i) усі посилання на “схвалення організації” означають прийняті або видані компетентними органами (військовими) схвалення організації.

Інші терміни, що використовуються в цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України.

II. Сертифікація повітряних суден, пов’язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організації розробника та виробника

21.1.

У цих Правилах використано принципи EASA Part-21 – Додаток I

(Part-21) до Регламенту Комісії (Commission Regulation (EU)) Європейського Союзу (the European Union) від 03 серпня 2012 року № 748/2012 з поправками від 27 січня 2014 року № 69/2014 та Європейських військових вимог з льотної придатності (European Military Airworthiness Requirements) EМАR 21 (Edition Number 1.3) від 01 лютого 2018 року, схвалених Форумом військових органів з льотної придатності (Military Airworthiness Authorities Forum (MAWA Forum)) під егідою Європейського оборонного агентства (European Defence Agency (EDA)).

Розділ А. Технічні вимоги

Глава А – Загальні положення

21.A.1. Сфера застосування

Цей розділ містить загальні положення, що визначають зобов’язання та повноваження заявника на отримання та утримувача будь-якого сертифіката, виданого або який має видаватися відповідно до положень цього розділу.

21.A.2. Договірні зобов’язання організації, яка не є заявником на отримання або утримувачем сертифіката

Необхідні заходи та зобов’язання, що мають здійснюватися утримувачем або заявником на отримання сертифіката на виріб, компонент або обладнання, відповідно до цього розділу, можуть здійснюватися від їх імені будь-якою іншою організацією, якщо вона може продемонструвати укладену угоду з ними, яка гарантує, що зобов’язання утримувача або заявника на отримання виконуються і будуть належним чином виконуватися цією організацією.

21.A.3A. Відмови, пошкодження та дефекти

(a) Система збирання, дослідження та аналізу даних

Утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO схвалення, схвалення проекту головного ремонту або будь-якого іншого відповідного схвалення, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) зобов’язаний мати систему збирання, дослідження та аналізу

звітів та інформації, пов'язаної з відмовами, пошкодженнями та дефектами, що спричиняють або можуть спричинити негативний вплив на льотну придатність виробу, компонента або обладнання, охопленого сертифікатом типу (обмеженим сертифікатом типу, додатковим сертифікатом типу, MTSO схваленням, схваленням проекту головного ремонту або будь-яким іншим відповідним схваленням, що вважаються виданими відповідно до цих Правил). Інформація стосовно цієї системи має надаватися всім відомим організаціям, що експлуатують виріб, компонент або обладнання та на вимогу будь-якій уповноваженій особі, відповідно до інших, пов'язаних з цими Правилами вимог.

(b) Звітність перед компетентним органом

1) Утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO схвалення, схвалення проекту головного ремонту або будь-якого іншого відповідного схвалення, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) має повідомляти компетентному органу, що видає (схвалює) їх, про будь-яку відому відмову, пошкодження або дефект, що пов'язані з виробом, компонентом або обладнанням, охопленими сертифікатом типу (обмеженим сертифікатом типу, додатковим сертифікатом типу, MTSO схваленням, схваленням проекту головного ремонту або будь-яким іншим відповідним схваленням, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) і які призвели або можуть призвести до небезпечного стану.

2) Ці звіти мають робитися за формою та у спосіб, що встановлені компетентним органом, якомога швидше, і в будь-якому разі надсилаються не пізніше ніж через 72 години після визначення можливості виникнення небезпечного стану, якщо виняткові обставини не перешкоджають цьому.

(c) Дослідження подій, щодо яких надходять повідомлення

1) Коли подія, щодо якої надходить повідомлення, відповідно до пункту (b) або підпунктів 21.A.129(f)(2) чи 21.A.165(f)(2) цих Правил, є результатом недовідлив у конструкції або браку при виготовленні, утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO

схвалення, схвалення проекту головного ремонту або будь-якого іншого відповідного схвалення, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) або виробник (за необхідності) має аналізувати причину виникнення недовідлив та повідомляти компетентному органу про результати свого дослідження і про будь-які заходи, які він вживає або пропонує вжити для виправлення цих недовідлив.

2) Якщо компетентний орган вважає за необхідне проведення коригувальних заходів для усунення недовідлив, утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO схвалення, схвалення проекту головного ремонту або будь-якого іншого відповідного схвалення, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) або виробник (за необхідності) мають надавати на розгляд компетентному органу відповідні дані.

21.A.3В. Директива льотної придатності

(a) Директива льотної придатності – виданий або прийнятий компетентним органом документ, який пропонує обов'язкові для виконання на повітряному судні заходи, щоб відновити прийнятний рівень безпеки у разі, коли отримані дані демонструють, що рівень безпеки цього повітряного судна може опинитися під загрозою.

(b) Компетентний орган має видавати директиву льотної придатності, якщо:

1) компетентним органом був визначений небезпечний стан повітряного судна як результат недовідлив повітряного судна або двигуна, повітряного гвинта, компонента чи обладнання, установлених на цьому повітряному судні; та

2) цей стан, імовірно, існує або може виникнути на іншому повітряному судні, включаючи двигун, повітряний гвинт, компонент чи обладнання, що на ньому установлені, які можуть бути під впливом цього небезпечного стану.

(c) Якщо директива льотної придатності має видаватися компетентним органом для усунення небезпечного стану, про який йдеться у пункті (b), або

для необхідності проведення перевірки, утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO схвалення, схвалення проекту головного ремонту або будь-якого іншого відповідного схвалення, що вважаються виданими згідно з цими Правилами) має:

- 1) запропонувати відповідні коригувальні заходи та/або необхідні перевірки і надати детальну інформацію щодо цих пропозицій компетентному органу для схвалення;
- 2) після схвалення компетентним органом коригувальних заходів та/або необхідних перевірок, про які йдеться у підпункті (1), надавати відповідну інформацію щодо змісту цих заходів і перевірок та інструкції з їх виконання всім відомим організаціям, що експлуатують виріб, компонент чи обладнання або їх власникам та на вимогу будь-якого суб'єкта, якому необхідно дотримуватися директиви льотної придатності.

(d) Директива льотної придатності має містити щонайменше інформацію стосовно:

- 1) визначення небезпечного стану;
- 2) визначення повітряних суден, що знаходяться під впливом небезпечного стану та документації, яка пов'язана з експлуатацією та технічним обслуговуванням;
- 3) необхідних заходів;
- 4) дотримання строків виконання необхідних заходів;
- 5) дати набрання чинності.

21.A.4. Взаємодія між розробником та виробником

За необхідності, кожен утримувач сертифіката типу (обмеженого сертифіката типу, додаткового сертифіката типу, MTSO схвалення, схвалення зміни типової конструкції або схвалення проекту ремонту) має забезпечувати необхідне співробітництво між організацією розробника та організацією виробника, щоб досягти:

(a) задовільного рівня взаємодії між розробником та виробником, як це вимагається в параграфі 21.A.122, підпунктах 21A.130(b)(3) та (4), параграфі 21.A.133 або підпунктах 21.A.165(c)(2) та (3) цих Правил (за необхідності); та

(b) належного супроводження підтримання льотної придатності виробу, компонента або обладнання.

Глава В – Сертифікати типу (військові) та обмежені сертифікати типу (військові)

21.A.11. Сфера застосування

У цій главі встановлюється процедура видачі сертифікатів типу (військових) для виробів (терміни авіаційний виріб або виріб, які використовуються у цих Правилах, застосовуються до повітряних суден, двигунів, повітряних гвинтів та допоміжних силових установок (APU)) та обмежених сертифікатів типу (військових) для повітряних суден, а також встановлюються права і зобов'язання заявників на отримання та утримувачів таких сертифікатів.

21.A.13. Прийнятність заявника

Будь-яка організація, яка додела або доводить свою здатність згідно з положеннями параграфа 21.A.14 цих Правил, має право бути заявником на отримання сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу, відповідно до умов, встановлених у цій главі.

21.A.14. Доведення здатності

(a) Будь-яка організація, що подає заявку на отримання сертифіката типу (військового) (Military Type certificate, далі – MTC) або обмеженого сертифіката типу (військового) (Military Restricted Type certificate, далі – MRTS), має довести свою здатність шляхом отримання схвалення організації розробника (військового) (military design organisation approval, далі – MDOA), яке видається компетентним органом згідно з положеннями глави J цих Правил.

(b) Шляхом відступу від положень пункту (а), в якості альтернативної процедури для доведення своєї здатності, заявник може звертатися до компетентного органу за угодою щодо використання процедури, які визначають особливу методику розроблення, ресурси та послідовність заходів, необхідних для дотримання вимог цих Правил, коли це стосується:

- 1) виробів простої або обмеженої у обсязі використання конструкції;
- 2) початкового етапу щодо процесу схвалення організації розробника (вільного) або обмеженої тривалості заходів з розробки;
- 3) виробів, для яких основна частина заходів щодо сертифікації типової конструкції була вже схвалена компетентним органом;
- 4) зарезервовано.

(c) Шляхом відступу від положень пунктів (а) та (б), будь-яка державна організація, що подає заявку для отримання сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу, може доводити свою здатність, маючи чинну угоду, схвалену компетентним органом відповідно до положень параграфа 21.А.2 цих Правил, з організацією розробника, яка має доступ до даних типової конструкції. В угоді має бути детально розписано, яким чином делеговані повноваження на здійснення заходів та зобов'язання дають можливість державній організації, у співпраці із зазначеною вище організацією розробника, дотримуватися вимог глави J цих Правил, а також доводити відповідність вимогам параграфа 21.А.44 цих Правил.

21.А.15. Заявка

(a) Заявка на отримання сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу має робитися за формою та у спосіб, що встановлені компетентним органом.

(b) До заявки на отримання сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу повітряного судна мають додаватися креслення цього повітряного судна у трьох проєкціях та попередні основні дані, включаючи заявлені експлуатаційні характеристики та обмеження.

(c) До заявки на отримання сертифіката типу двигуна або повітряного гвинта мають додаватися креслення загального виду, опис особливостей

конструкції, експлуатаційні характеристики та заявлені експлуатаційні обмеження двигуна або повітряного гвинта.

21.А.16А. Норми льотної придатності

Компетентний орган може схвалювати використання застосованих норм льотної придатності як стандартних засобів для доведення відповідності виробів, компонентів та обладнання основним вимогам додатка А Основного рамкового документа (Basic Framework Document). Такі норми мають бути достатньо деталізованими та конкретними, щоб надавати заявникам інформацію про умови, на підставі яких будуть видані сертифікати.

21.А.16В. Спеціальні умови

(a) Компетентний орган має схвалювати для виробу спеціальні деталізовані технічні умови (далі – спеціальні умови), якщо пов'язані з цим виробом норми льотної придатності не містять належних або відповідних стандартів безпеки, тому що:

- 1) виріб має нові або незвичайні особливості конструкції, пов'язані з методикою розробки, на яких ґрунтуються застосовані норми льотної придатності; або
- 2) виріб призначено для нетрадиційного використання; або
- 3) досвід експлуатації інших подібних виробів показав можливість виникнення небезпечних умов; або
- 4) для функції (функцій) виробу, що розглядається, не має норм льотної придатності.

(b) Спеціальні умови містять такі стандарти безпеки, які компетентний орган вважає необхідними, щоб встановити рівень безпеки, еквівалентний встановленому застосованими нормами льотної придатності, або рівню прийнятної безпеки, якщо норми льотної придатності не іонують для виробу, що розглядається.

21.А.17А. Сертифікаційний базис типу

а) Сертифікаційний базис типу, що заявляється для видані сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу, має складатися із:

- 1) застосованих норм льотної придатності, що встановлюються відповідно

до положень параграфа 21.A.16A цих Правил, що є чинними на дату подання заявки на отримання цього сертифіката, якщо:

- (i) інше не визначено компетентним органом; або
- (ii) заявником не обирається або не вимагається, відповідно до пункту (d), доведення відповідності поправкам, що набули чинність після подання заявки на отримання сертифіката типу.

2) будь-якої спеціальної умови, що передбачено згідно з положеннями пункту 21.A.16B(a) цих Правил;

3) призначених для певної мети критеріїв, визначених у “Сертифікаційних критеріях Європейської військової льотної придатності” (European Military Airworthiness Certification Criteria (EMACC)), що ґрунтуються на військовому використанні виробу, коли не має відповідних норм льотної придатності.

- (b) Зарезервовано.
- (c) Зарезервовано.

(d) Якщо заявник обирає доведення відповідності поправкам до норм льотної придатності, які є чинними після подання заявки на отримання сертифіката типу, заявник також має довести відповідність будь-якій іншій поправці, яку компетентний орган вважає безпосередньо пов'язаною з ними.

(e) Спеціальні умови, відповідно до параграфа 21.A.16B цих Правил, можуть застосовуватися, приймаючи до уваги призначене військове використання повітряного судна.

21.A.17B. Зарезервовано

21.A.18. Призначення застосованих вимог захисту довкілля

Застосовні вимоги захисту довкілля мають встановлюватися при сертифікації виробу з урахуванням потреб військової експлуатації.

21.A.19. Зміни, що вимагають видачі нового сертифіката типу

Будь-який заявник, який пропонує змінити виріб, має подавати заявку на отримання нового сертифіката типу, якщо компетентний орган вважає зміну конструкції, конфігурації, потужності, тяги або маси настільки значною, що

виникає необхідність проведення по суті повного дослідження відповідності застосованому сертифікаційному базису типу.

21.A.20. Відповідність сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується)

(a) Заявник на отримання сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу має довести відповідність застосованому сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується) і надавати компетентному органу методи, за допомогою яких така відповідність доведена.

(b) Заявник має надавати компетентному органу програму сертифікації, яка детально описує методи для доведення відповідності. Цей документ має оновлюватися (за необхідності) під час сертифікації.

(c) Заявник має обліковувати результати обґрунтування відповідності у документах відповідності, що вимагаються програмою сертифікації, яка розробляється відповідно до положень пункту (b).

(d) Заявник має зробити заяву, що ним доведено відповідність застосованому сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується), згідно з програмою сертифікації, яка розробляється відповідно до положень пункту (b).

(e) Якщо заявник є утримувачем відповідного схвалення організації розробника, заява, про яку йдеться в пункті (d), має робитися відповідно до положень глави I цих Правил.

21.A.21. Видача сертифіката типу

Заявник має право отримати сертифікат типу виробу, що видається компетентним органом, після:

(a) доведення своєї здатності відповідно до положень параграфа 21.A.14 цих Правил;

(b) надання заяви, про яку йдеться у пункті 21.A.20(d) цих Правил; та

(c) доведення того, що:

1) виріб, який підлягає сертифікації, відповідає застосованому

сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується), визначеним згідно з положеннями параграфів 21.A.17A та 21.A.18 (де застосовується) цих Правил;

2) будь-які умови льотної придатності, що не дотримуються, компенсуються за рахунок умов, які забезпечують еквівалентний рівень безпеки;

3) жодна особливість чи характеристика не роблять цей виріб небезпечним для використання;

4) заявник на отримання сертифіката типу чітко заявив, що він готовий дотримуватися вимог параграфа 21.A.44 цих Правил.

(d) Підтвердження наявності (при отриманні сертифіката типу повітряного судна) у встановлених на повітряному судні двигуна та/або повітряного гвинта сертифікатів типу, виданих або визнаних відповідно до цих Правил, якщо двигун та повітряний гвинт не повністю охоплені рівнем сертифіката типу повітряного судна.

21.A.23. Видана обмеженого сертифіката типу

(a) Для повітряного судна, що не відповідає умовам пункту 21.A.21(c) цих Правил, заявник має право отримати обмежений сертифікат типу, що видається компетентним органом, після:

1) доведення відповідності застосованим вимогам захисту довкілля (де застосовується) та встановленому компетентним органом відповідному сертифікаційному базису типу, який забезпечує прийнятну безпеку, якщо можуть бути накладені обмеження стосовно призначеного використання повітряного судна;

2) чіткої заяви, що він готовий дотримуватися вимог параграфа 21.A.44 цих Правил.

(b) У двигуна та/або повітряного гвинта, що встановлені на повітряному судні, мають бути:

- 1) сертифікати типу, видані або визнані згідно з цими Правилами; або
- 2) доведена відповідність сертифікаційному базису типу, що необхідно

для забезпечення безпечного польоту повітряного судна.

21.A.31. Типова конструкція

(a) Типова конструкція має складатися з:

1) креслень і специфікацій, а також переліку таких креслень і специфікацій, необхідних для визначення конфігурації та особливостей конструкції вказаного виробу, щоб довести відповідність застосованому сертифікаційному базису типу і вимогам захисту довкілля (де застосовується);

2) інформації щодо матеріалів та їх обробки, технології виготовлення та складання виробу, яка необхідна для забезпечення відповідності виробу;

3) схваленого розділу обмежень льотної придатності в інструкціях з підтримання льотної придатності, як визначено застосованими нормами льотної придатності;

4) будь-яких інших даних, необхідних, щоб шляхом порівняння надавати можливість визначення льотної придатності, параметрів шуму, викидів палива та емісії вихлопних газів (де застосовується) для пізніше виготовлених виробів того ж типу

(b) Кожна типова конструкція має бути належним чином ідентифікована.

21.A.33. Дослідження та випробування

(a) Заявник має виконувати всі перевірки та випробування, необхідні для доведення відповідності застосованому сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується).

(b) Перед проведеньням кожного випробування, які вимагаються в пункті (a), заявник має визначати:

1) для кожного випробувального зразка належну відповідність:

(i) матеріалів та їх обробки технічним умовам типової конструкції, що пропонується;

(ii) компонентів, які установлені на виробі, кресленням типової конструкції, що пропонується;

(iii) процесів виготовлення, побудови та збирання зазначеним в типовій конструкції, що пропонується; та

2) що випробувальне устаткування та всі вимірювальні прилади, що використовуються для випробувань, є прийнятними для випробування та відповідно відкалібровані.

(с) Заявник має надавати можливість компетентному органу проводити будь-який огляд, необхідний для перевірки відповідності вимогам пункту (b).

(d) Заявник має надавати можливість компетентному органу переглядати будь-який звіт та проводити будь-який огляд, і виконувати будь-яке льотне або наземне випробування (або спостерігати за ним), необхідне для перевірки обґрунтованості заяви про відповідність (що надається заявником згідно з положеннями пункту 21.A.20(b) цих Правил) та для визначення того, що жодна особливність чи характеристика не роблять цей виріб небезпечним для використання, щодо якого необхідна сертифікація.

(е) Для випробувань, що виконуються компетентним органом або за якими він спостерігає згідно з положеннями пункту (d):

1) заявник має надавати компетентному органу заяву про відповідність вимогам пункту (b); та

2) будь-яка пов'язана з випробуванням зміна, що вплинула б на заяву про відповідність, не може вноситься до виробу, компонента чи обладнання в період від дати доведення відповідності вимогам пункту (b) до дати представлення для випробувань компетентному органу.

21.A.35. Льотні випробування

(a) Льотні випробування з метою отримання сертифіката типу мають проводитися згідно з умовами для таких льотних випробувань, схваленими компетентним органом.

(b) Заявник має проводити всі льотні випробування, які компетентний орган вважає необхідними:

1) щоб визначати відповідність застосованому сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується); та

2) щоб визначати, чи існує достатня впевненість у тому, що повітряне судно, його компоненти та обладнання є надійними і функціонують належним

чином.

(с) Зарезервовано.

(d) Зарезервовано.

(е) Зарезервовано.

(f) Льотні випробування, про які йдеться у підпункті (b)(2), мають включати:

1) щонайменше 300 годин нальоту для повітряних суден з газотурбінними двигунами такого типу, що раніше не використовувався на сертифікованому повітряному судні. Для повітряних суден із повним комплектом газотурбінних двигунів, які відповідають сертифікатам типу повітряного судна (двигуни такого типу, що раніше використовувався на сертифікованому повітряному судні), кількість льотних годин узгоджується з компетентним органом; та

2) щонайменше 150 годин нальоту для всіх інших повітряних суден або як узгоджено компетентним органом.

21.A.41. Сертифікат типу та обмежений сертифікат типу

Сертифікат типу та обмежений сертифікат типу розглядаються такими, що включають типову конструкцію, експлуатаційні обмеження, перелік даних сертифіката типу щодо льотної придатності, застосований сертифікаційний базис та вимоги захисту довкілля (де застосовується), відповідно до яких компетентний орган констатує доведення відповідності, та будь-які інші умови або обмеження, встановлені для виробу в застосованих вимогах льотної придатності та вимогах захисту довкілля (де застосовується).

21.A.42. Інтегрування

Утримувач МТС для повітряного судна має бути відповідальним за інтегрування виробів, засобів ураження та інших систем на повітряному судні, крім схвалених відповідно до положень глави F.

21.A.44. Зобов'язання утримувача

Кожен утримувач сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу має:

(a) взяти на себе зобов'язання, встановлені у параграфі 21.A.3A,

21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57 та 21.A.61 цих Правил і з цією метою має підтримувати відповідність вимогам параграфа 21.A.14; та

(b) визначати маркування відповідно до вимог глави Q.

21.A.47. Передача

Передавати сертифікат типу або обмежений сертифікат типу можна лише організації, що здатна взяти на себе зобов'язання відповідно до положень параграфа 21.A.44 цих Правил та, з цією метою, додела свою здатність відповідати критеріям параграфа 21.A.14 цих Правил.

21.A.51. Строк дії та чинність

(a) Сертифікат типу та обмежений сертифікат типу мають видаватися на необмежений строк. Вони мають залишатися чинними за умови, що:

1) утримувач продовжує відповідати положенням цих Правил; та

2) сертифікат не здається або не скасовується відповідно до застосованих адміністративних процедур, встановлених компетентним органом.

(b) Після здачі або скасування сертифікат типу або обмежений сертифікат типу необхідно повернути до компетентного органу.

(c) Утримувач сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу повинен в найкоротші строки інформувати компетентний орган, якщо він більше не здатний виконувати обов'язки утримувача сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу, що визначені цими Правилами, стосовно одного або декількох типів виробу.

21.A.55. Зберігання документації

Уся відповідна інформація, що стосується конструкції, креслення та звіти з випробувань (включючи звітні матеріали щодо перевірки виробу, який проходив випробування) мають знаходитися в утримувача сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу і бути доступними для компетентного органу. Все це має зберігатися з метою надання інформації, необхідної для забезпечення підтримання льотної придатності та доведення відповідності застосовним вимогам захисту довкілля (де застосовується) виробу.

21.A.57. Керівництво

Утримувач сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу має розробляти, зберігати та оновлювати оригінали всіх керівництв для виробу, що вимагаються застосовним сертифікаційним базисом типу та вимогами захисту довкілля (де застосовується), та надавати копії на вимогу компетентного органу.

21.A.61. Інструкції з підтримання льотної придатності

(a) Утримувач сертифіката типу або обмеженого сертифіката типу має надавати щонайменше один комплект повних інструкцій з підтримання льотної придатності кожній відомій організації, що експлуатує одне або кілька повітряних суден, двигунів або повітряних гвинтів, відразу після їх поставки або після видачі першого сертифіката льотної придатності для повітряного судна (на якому установлені ці двигуни та/або повітряні гвинти чи яке поставляється окремо), в залежності від того, що настане пізніше. В подальшому надавати ці інструкції на вимогу будь-якій іншій експлуатуючій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких їх положень. Цей комплект повних інструкцій з підтримання льотної придатності містить інформацію щодо конструкції та інструкції з виконання, що розроблені відповідно до застосовного сертифікаційного базису типа. Допускається відсутність, під час введення виробу в експлуатацію, деяких керівництв або частини інструкцій з підтримання льотної придатності, що стосуються капітального ремонту або інших великих за обсягом форм технічного обслуговування, але вони мають бути наявними, перш ніж будь-який виріб досягне відповідного строку служби чи напрацювання, яке вимірюється в льотних годинах та/або циклах.

(b) Крім того, інформація щодо змін, внесених до інструкцій з підтримання льотної придатності, має надаватися всім відомим організаціям, що експлуатують виріб, а також на вимогу будь-якій іншій експлуатуючій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких цих інструкцій. Компетентному органу має надаватися програма, що демонструє, яким чином надаються експлуатуючим організаціям зміни до інструкцій з підтримання

льотної придатності

Глава С – Не застосовується

Глава D – Зміни до сертифікатів типу (військових) та обмежених сертифікатів типу (військових)

21.A.90. Сфера застосування

У цій главі встановлюються процедура схвалення змін типових конструкцій і змін сертифікатів типу, а також права і зобов'язання заявників на отримання та утримувачів таких схвалень. У цій главі послання на сертифікати типу поширюються на сертифікати типу та на обмежені сертифікати типу.

21.A.91. Класифікація змін, що вносяться до типової конструкції

Зміни, що вносяться до типової конструкції, класифікуються як незначні та головні. Незначною є зміна, що не має відсутнього впливу на масу, балансування, міцність конструкції, надійність, експлуатаційні характеристики або на інші характеристики, що впливають на льотну придатність виробу, та коли не розглядаються (де застосовується) екологічні характеристики такі, як шум, викид палива, емісія вихлопних газів. Якщо це не суперечить положенням параграфу 21.A.19 цих Правил, то згідно з цією главою усі інші зміни є головними. Головні та незначні зміни мають схвалюватися відповідно до положень параграфів 21.A.95 або 21.A.97 цих Правил та мають належним чином ідентифікуватися.

21.A.92. Прийнятність заявника

(а) Тільки утримувач сертифіката типу може подавати заявку на схвалення головної зміни типової конструкції згідно з цією главою, усі інші заявники на схвалення головної зміни типової конструкції подають заявку згідно з главою E цих Правил.

(б) Будь-яка організація може подавати заявку на схвалення незначної

зміни типової конструкції згідно з цією главою.

21.A.93. Заявка

Заявка на схвалення зміни типової конструкції має робитися за формою та у спосіб, що встановлені компетентним органом, і має містити:

(а) опис, що ідентифікує зміну:

1) усі частини типової конструкції та схвалені керівництва, що знаходяться під впливом зміни;

2) норми льотної придатності та вимоги захисту довкілля (де застосовується), які використовувалися при розробці зміни, щоб згідно з положеннями параграфу 21.A.101 цих Правил довести відповідність зміненого виробу;

(б) визначення будь-яких повторних досліджень, необхідних для доведення відповідності зміненого виробу застосованим нормам льотної придатності та вимогам захисту довкілля (де застосовується).

21.A.95. Незначні зміни

Незначні зміни до типової конструкції класифікуються та схвалюються:

(а) компетентним органом; або

(б) відповідно схваленою організацією розробника за угодженням з компетентним органом процедурою.

21.A.97. Головні зміни

(а) Заявник на схвалення головної зміни має:

1) надавати компетентному органу дані, що обґрунтовують зміну, разом з будь-якими необхідними описовими даними для включення до типової конструкції;

2) демонструвати доведення відповідності зміненого виробу застосованим нормам льотної придатності та вимогам захисту довкілля (де застосовується), як зазначено у параграфі 21.A.101 цих Правил;

3) робити заяву, що ним продемонстровано доведення відповідності застосованому сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується), і надавати компетентному органу обґрунтування, відповідно

до якого така заява зроблена;

4) робити заяву, про яку йдеться у підпункті (а)(3) (відповідно до положень глави 1 цих Правил), якщо він є утримувачем відповідного схвалення організації розробника;

5) доводити відповідність вимогам параграфу 21.А.33 цих Правил та (якщо застосовується) вимогам параграфу 21.А.35.

(б) Схвалення головної зміни до типової конструкції обмежується тими конкретними конфігураціями в типовій конструкції, яких стосується зміна.

21.А.101. Визначення застосованих норм льотної придатності та вимог захисту довкілля (де застосовується)

(а) Якщо заявник на схвалення зміни до сертифіката типу не обирає для зміненого виробу доведення відповідності пізнішим поправкам до норм льотної придатності (що стануть чинними після реєстрації заявки на схвалення зміни) або не не вимагається відповідно до положень пункту (f), він має доводити відповідність зміненого виробу застосованим нормам льотної придатності, що є чинними на дату подання заявки на схвалення зміни, та застосованим вимогам захисту довкілля (де застосовується), які встановлюються у параграфі 21.А.18 цих Правил.

б) Шляхом відступу від положень пункту (а) заявник може для зміненого виробу доводити відповідність попередній поправці до норми льотної придатності, визначеній у пункті (а), та будь-якій іншій вимозі, яку компетентний орган вважає безпосередньо пов'язаною з виробом. Однак термін набуття чинності попередньої поправки до норми льотної придатності не може передувати даті набуття чинності подібної норми льотної придатності, внесеної до сертифіката типу. Заявник може продемонструвати доведення відповідності попередній поправці до норми льотної придатності в будь-якому з наступних випадків, якщо:

1) компетентний орган не вважає зміну значною. Під час визначення, чи є конкретна зміна значною, компетентний орган розглядає її в контексті всіх попередніх відповідних змін конструкції, та всіх пов'язаних перетлівів

застосовного сертифікаційного базису типу, включеного до сертифіката типу виробу. Зміни, що задовольняють одному із таких критеріїв, автоматично вважаються значними:

(i) не зберігаються загальна конфігурація або принципи побудови; або (ii) не залишаються чинними припущення, що використовувалися для сертифікації виробу, який має бути зміненим;

2) компетентний орган не вважає, що будь-яка зона, система, компонент або обладнання знаходяться під впливом зміни;

3) компетентний орган вважає, що доведення відповідності для будь-якої зони, системи, компонента або обладнання (які знаходяться під впливом зміни) нормам льотної придатності, зазначеним у пункті (а), не сприяло б істотно підвищенню рівня безпеки зміненого виробу або було б нецільним.

(с) Зарезервовано.

(d) Якщо компетентний орган вважає, що норми льотної придатності, чинні на дату подання заявки на схвалення зміни, не забезпечують прийнятних стандартів у відношенні до запропонованої зміни, то заявник також має доводити відповідність будь-яким спеціальним умовам (що встановлюються відповідно до положень параграфу 21.А.16В цих Правил) та поправкам до них, щоб забезпечити рівень безпеки, еквівалентний встановленому у нормах льотної придатності, чинних на дату подання заявки на схвалення зміни.

(е) Зарезервовано.

(f) Якщо заявник обирає доведення відповідності вимогам льотної придатності, що отримані від поправки до норм льотної придатності, яка набула чинності після реєстрації заявки на схвалення зміни до сертифіката типу, то він має також довести відповідність будь-якій іншій вимозі льотної придатності, яку компетентний орган вважає безпосередньо пов'язаною.

21.А.103. Видача схвалення

(а) Заявник має право отримати схвалення головної зміни типової конструкції, що видається компетентним органом, після:

1) надання заяви, про яку йдеться у пункті 21.А.20(d) цих Правил; та

2) Доведення того, що:

(i) змінений виріб відповідає застосовним нормам льотної придатності та вимогам захисту довкілля (де застосовується), як зазначено у параграфі 21.A.101 цих Правил;

(ii) будь-які умови льотної придатності, що не дотримуються, компенсуються за рахунок умов, які забезпечують еквівалентний рівень безпеки; та

(iii) жодна особливність чи характеристика не роблять цей виріб небезпечним для використання, щодо якого необхідна сертифікація.

(b) Незначна зміна типової конструкції має схвалюватися згідно з положеннями параграфа 21.A.95 цих Правил лише тоді, коли продемонстровано відповідність зміненого виробу застосовним нормам льотної придатності (як зазначено у параграфі 21.A.101 цих Правил).

21.A.105. Зберігання документів

(a) Для кожної зміни, вся відповідна інформація, що стосується конструкції, креслення та звіти з випробувань, включаючи звітні матеріали щодо перевірки зміненого виробу, який проходив випробування, мають знаходитися у заявника і бути доступними для компетентного органу. Все це має зберігатися з метою надання інформації, необхідної для забезпечення підтримання льотної придатності та доведення відповідності застосовним вимогам захисту довкілля (де застосовується) зміненого виробу.

(b) Якщо інше не визначено компетентним органом, звітні матеріали повинні зберігатися щонайменше два роки після припинення обслуговування останнього повітряного судна сертифікованого типу.

21.A.107. Інструкції з підтримання льотної придатності

(a) Утримувач схвалення незначної зміни типової конструкції має надавати щонайменше один комплект пов'язаних змін до інструкцій (якщо такі існують) з підтримання льотної придатності виробу (які розроблені відповідно до застосовного сертифікаційного базису типу), до якого впроваджується незначна зміна, кожній відомій організації, що експлуатує одне або кілька

повітряних суден, двигунів або повітряних гвинтів (яких стосується ця незначна зміна) під час їх поставки або після видачі першого сертифіката льотної придатності для відповідного повітряного судна (в залежності від того, що настане пізніше) та надалі надавати ці зміни до інструкцій на вимогу будь-якій іншій експлуатуючій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких положень цих інструкцій.

(b) Крім того, інформація щодо змін, внесених до раніше змінених інструкцій з підтримання льотної придатності, має надаватися всім відомим організаціям, що експлуатують виріб, якого стосується ця незначна зміна, а також на вимогу будь-якій іншій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких цих інструкцій.

21.A.109. Зобов'язання та UKRMRD маркування

Утримувач схвалення незначної зміни типової конструкції має:

(a) Взяти на себе зобов'язання, встановлені у параграфах 21.A.4, 21.A.105 та 21.A.107 цих Правил; та

(b) Визначати маркування, що включають літери UKRMRD ("Ukrainian Military Part Approval"-Українське військове схвалення компонентів) згідно з положеннями пункту 21.A.804(a) цих Правил.

Глава E – Додаткові сертифікати типу (військові)

21.A.111. Сфера застосування

У цій главі встановлюється процедура схвалення головних змін типової конструкції за процедурами видання додаткових сертифікатів типу, а також встановлюються зобов'язання і повноваження заявників на отримання та утримувачів таких сертифікатів.

21.A.112A. Прийнятність заявника

Будь-яка організація, яка довела або доводить свою здатність згідно з положеннями параграфа 21.A.112B цих Правил, має право бути заявником на отримання додаткового сертифіката типу, відповідно до умов, встановлених у цій главі.

21.A.112B. Доведення здатності

(а) Будь-яка організація, що подає заявку на отримання додаткового сертифіката типу, має доводити свою здатність шляхом отримання МДОА, яке видається компетентним органом згідно з положеннями глави І цих Правил.

(б) Шляхом відступу від положень пункту (а), в якості альтернативної процедури для доведення своєї здатності, заявник може звертатися до компетентного органу за угодою щодо використання процедур, які визначають особливу методику розроблення, ресурси та послідовність заходів, необхідних для дотримання вимог цієї глави.

(с) Шляхом відступу від положень пунктів (а) та (б), будь-яка державна організація, що подає заявку для отримання додаткового сертифіката типу, може доводити свою здатність, маючи чинну угоду, схвалену компетентним органом (відповідно до положень параграфа 21.A.2 цих Правил) з організацією розробника, яка має доступ до даних типової конструкції. В угоді має бути детально розписано, яким чином делеговані повноваження на здійснення заходів та зобов'язання дають можливість державній організації (у співпраці із зазначеною вище організацією розробника) дотримуватися вимог глави І цих Правил, а також доводити відповідність вимогам параграфа 21.A.118A цих Правил.

21.A.113. Заявка на отримання додаткового сертифіката типу

(а) Заявка на отримання додаткового сертифіката типу має робитися за формою та у спосіб, що встановлені компетентним органом.

(б) Заявка на отримання додаткового сертифіката типу має містити усі описи та ідентифікацію згідно з положеннями параграфа 21.A.93 цих Правил. Крім того, така заявка має містити підтвердження, що інформація, на якій ґрунтується ідентифікація, є достатньою, або за рахунок використання власних можливостей заявника, або можливостей утримувача сертифіката типу (за угодою з ним).

21.A.114. Доведення відповідності

Будь-який заявник на отримання додаткового сертифіката типу має дотримуватися положень параграфа 21.A.97 цих Правил та бути відповідальним за внесення будь-яких змін до виробу.

21.A.115. Видача додаткового сертифіката типу

Заявник має право отримати додатковий сертифікат типу, що видається компетентним органом, після:

(а) доведення відповідності вимогам пункту 21.A.103(а) цих Правил;

(б) доведення своєї здатності згідно з положеннями параграфа 21.A.112B цих Правил;

(с) укладання заявником угоди з утримувачем сертифіката типу (відповідно до положень пункту 21.A.113(б) цих Правил) та наявності:

1) повідомлення утримувача сертифіката типу, що він не має технічних заперечень щодо інформації, наданій згідно з положеннями параграфа 21.A.93 цих Правил; та

2) згоди утримувача сертифіката типу співпрацювати з утримувачем додаткового сертифіката типу, щоб забезпечити виконання усіх зобов'язань стосовно підтримання льотної придатності зміненого виробу через дотримання положень параграфів 21.A.44 та 21.A.118A цих Правил.

21.A.116. Передача

Додатковий сертифікат типу може передаватися лише організації, що довела свою здатність відповідати критеріям параграфа 21.A.112B цих Правил та здатна взяти на себе зобов'язання згідно з положеннями параграфа 21.A.118A цих Правил.

21.A.117. Зміни до модифікованих виробів, що охоплені додатковим сертифікатом типу

(а) Незначні зміни до таких модифікованих виробів, що охоплені додатковим сертифікатом типу, мають класифікуватися та схвалюватися згідно з положеннями глави D цих Правил.

(б) Кожна головна зміна до таких модифікованих виробів, що охоплені додатковим сертифікатом типу, має схвалюватися виданням окремого додаткового сертифіката типу згідно з положеннями цієї глави.

(с) Шляхом відступу від положень пункту (б), головна зміна до таких модифікованих виробів (що охоплені додатковим сертифікатом типу), яка надається на розгляд безпосередньо утримувачем цього додаткового сертифіката типу, може схвалюватися як зміна до існуючого додаткового